

III EDYCJA CYKLU KONFERENCYJNEGO „CRIMINOLOGY AND PUBLIC SAFETY”, NT. „APPLIED FORENSICS AND CRIMINOLOGY: BETWEEN THEORY AND EVIDENCE – BASED PRACTICE”

Przemysław Frąckowiak

Akademia Nauk Stosowanych im.
Stanisława Staszica w Pile, Katedra
Kryminalistyki, Polska
ORCID: 0000-0002-9522-2030
e-mail: pfrackowiak@ans.pila.pl

Magdalena Borowiak

Akademia Nauk Stosowanych im.
Stanisława Staszica w Pile Katedra
Kryminalistyki, Polska
ORCID: 0009-0006-3359-9568
e-mail: mborowiak@ans.pila.pl

O potencjale kryminologii decyduje charakter jej perspektyw praktycznych oraz teoretycznych. Kryminologia jako nauka interdyscyplinarna umożliwiła rozwój oryginalnych, wieloaspektowych badań służących analizie zjawisk związanych z przestępczością¹. To właśnie kryminologia dostarczyła i dalej dostarcza empirycznie uzasadnione interpretacje dotyczące wchodzenia jednostki w konflikt z normami prawnymi, wskazała na mikro- i makrospołeczne czynniki ryzyka sprzyjające zachowaniom przestępczym, jak również na czynniki chroniące i umożliwiające ograniczenie skali przestępczości². Badania, na których kryminologia opierała fundamenty współczesnej wiedzy o przyczynach przestępczości i mechanizmach jej kształtowania się, wymagają coraz bardziej zaawansowanej metodologii, a płynące z nich wnioski przyczyniają się do powstawania nowych i modyfikowania istniejących już koncepcji i teorii naukowych. Socjologia, psychologia, pedagogika, antropologia, prawo i in. dzięki odmiennym paradygmatom poznawczym pozwalają na wielowymiarowe analizowanie fenomenu przestępczości i powiązanych z nią zjawisk. Dyskurs pomiędzy przedstawicielami tych dyscyplin umożliwia rozwój kryminologii zarówno w jej akademickim, jak praktycznym wymiarze. Obecnie ten rozwój nacechowany jest znacznym dynamizmem. Ustawicznie pojawiają się nowe zjawiska, mieszczące się w obszarze zainteresowań kryminologów, które wymagają zbadania i często scentralizowanej reakcji państwa³.

Jedna z odsłon wspomnianego dyskursu miała miejsce w dniach 4–5 czerwca 2025 r. w ramach organizowanego od 2022 r. cyklu konferencyjnego „Criminology and Public Safety”. Po raz trzeci miejscem odbywającej się w jego ramach konferencji był kampus Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile. Konferencję zorganizowała Katedra Kryminalistyki ANS w Pile we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Pile.

- 1 D. Wzorek, D. Woźniakowska, *Czym jest kryminologia?*, [w:] P. Chomczyński, P. Frąckowiak, D. Woźniakowska (red.), *Kryminologia. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2024, s. 3–15.
- 2 P. Frąckowiak, *Nota informacyjna cyklu konferencyjnego Criminology and Public Safety*, [https:// cps.ans.pila.pl/](https://cps.ans.pila.pl/) [dostęp 5.07.2025].
- 3 A. Kossowska, *Czy kryminologia jest potrzebna?*, [w:] W. Klaus, D. Woźniakowska-Fajst, P. Wiktorska, K. Buczkowski (red.), *Po co nam kryminologia? Księga jubileuszowa profesor Ireny Rzeplińskiej*, Wydawnictwo INP PAN, Warszawa 2019, s. 15–22.

Już od pierwszej edycji konferencja odbywa się pod patronatem merytorycznym Polskiego Towarzystwa Kryminologicznego, a po raz wtóry jej patronem było także Wydawnictwo Naukowe PWN. Patronatem honorowym konferencję objęli Starosta Piłski, Rafał Zdzierła oraz Rektor ANS w Pile, dr. hab. Donat Mierzejewski, prof. ANS. Poprzednie edycje konferencji (zorganizowane w roku 2022 i 2023) zostały sfinansowane ze środków pozyskanych w ramach programu „Doskonała Nauka – Wsparcie Konferencji Naukowych”. Organizacja tegorocznego wydarzenia była możliwa przede wszystkim dzięki wsparciu oddolnemu. Pochodziło ono głównie od instytucji lokalnych oraz środowisk biznesowych. Finansowe i organizacyjne wsparcie udzielili m.in.: Gromada, Bank Millennium, Bank Poczty oraz firma Signify. Wymienieni partnerzy dostrzegli znaczenie łączenia refleksji naukowej z praktycznym wymiarem bezpieczeństwa publicznego, widząc w konferencji przestrzeń do wymiany doświadczeń oraz współpracy między teorią a praktyką.

Tegoroczna edycja konferencji odbyła się pod nazwą: „Applied forensics and criminology: between theory and evidence – based practice” i zgromadziła przedstawicieli licznych dyscyplin naukowych oraz praktyków. Stąd też prowadzony w jej ramach dyskurs miał charakter wielowątkowy i wielodziałowy. Obejmował zarówno zaawansowane wątki teoretyczne, jak i zagadnienia metodologiczne oraz doniesienia z wyników badań prowadzonych w obszarze kryminologii i kryminalistyki. Wspólnym mianownikiem dla zrealizowanych podczas konferencji wystąpień była szeroko pojmowana tematyka stanu i odczuwalnego poziomu bezpieczeństwa społecznego.

Celem inicjatywy, wzorem poprzednich edycji, było stworzenie platformy sprzyjającej integracji specjalistów z dziedziny kryminologii i kryminalistyki – zarówno na szczeblu lokalnym, ogólnopolskim, jak i międzynarodowym. Działania te służą umacnianiu współpracy środowisk eksperckich, ale także promocji najnowszych osiągnięć naukowych w obszarze badań nad przestępczością, jej zapobieganiem oraz zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego. Ich ważnym elementem jest także zacieśnienie więzi pomiędzy ośrodkami akademickimi, które prowadzą badania we wspomnianych wyżej obszarach. Pozwala to na wymianę doświadczeń, rozwój wspólnych projektów badawczych oraz przyczynia się do doskonalenia oferty dydaktycznej uczelni wyższych. Służy temu również nawiązywanie relacji z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze praktyki społecznej, których misją jest dbałość o zapewnienie porządku publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom społecznym⁴.

Idea cyklu konferencyjnego „Criminology and Public Safety” zyskała uznanie szerokiego grona przedstawicieli środowisk akademickich oraz ekspertów-praktyków. W tym roku reprezentowane były ośrodki akademickie z całej Polski, a także z Czech, Norwegii, Danii i Irlandii. W trakcie obrad referaty wygłosili m.in.: prof. Helene Oppen Ingebrigsten Gundhus (Oslo University, Norwegia), dr Alena Lochamnnova (Akademia Policynna Republiki Czeskiej w Pradze), dr Thomas Friis Sogaard (Aarhus University, Dania), dr James Windle (University College Cork, Irlandia), dr hab. Dagmara Woźniakowska, prof. UW (Uniwersytet Warszawski), dr hab. Witold Klaus, prof. INP PAN (Uniwersytet Warszawski), dr hab. Mariusz Sztuka, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński), dr hab. Wojciech Zalewski, prof. UG (Uniwersytet Gdański), dr hab. Małgorzata H. Kowalczyk, prof. UMK (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), prof. dr hab. Beata Pastwa-Wojciechowska (Uniwersytet Gdański) oraz dr hab. Piotr Herbowski, prof. AKP (Akademia Kujawsko Pomorska).

Podczas konferencji środowisko praktyków reprezentowało szerokie grono specjalistów związanych z bezpieczeństwem publicznym i wymiarem sprawiedliwości. Wśród uczestników znaleźli się m.in. przedstawiciele Policji, sądów rejonowych i okręgowych, Wojsk Obrony Terytorialnej, Służby Więziennej, zespołów kuratorskiej służby sądowej, a także instytucji zajmujących się pomocą społeczną oraz zakładów dla nieletnich. Obecność ekspertów z tych obszarów pozwoliła na pogłębioną refleksję nad praktycznym wymiarem zagadnień poruszanych podczas obrad. W konferencji udział wzięli również przedstawiciele administracji publicznej, organizacji pozarządowych, mediów oraz sektora prywatnego. Podkreśla to in-

4 P. Frąckowiak, *Nota informacyjna...*, dz. cyt.

terdyscyplinarny charakter wydarzenia i utrzymujące się, duże zainteresowanie tematyką bezpieczeństwa w różnych obszarach życia społecznego.

Zgodnie z agendą uczestnicy konferencji mogli wziąć udziału w dyskusjach, odbywających się w ramach paneli tematycznych drugiego dnia konferencji. Przeprowadzono trzy takie panele. Panel resocjalizacji i pracy socjalnej koncentrował się na zagadnieniach związanych z funkcjonowaniem systemu resocjalizacji oraz wsparciem społecznym. Poruszano tematy takie jak rozwój kompetencji społecznych nieletnich w kontekście skuteczności oddziaływań wychowawczych, wpływ probacji na resocjalizację sprawców przestępstw, kwestie bezpieczeństwa w Okręgowych Ośrodkach Wychowawczych, a także znaczenie terapii osadzonych odbywających karę w warunkach izolacji penitencjarnej, zwłaszcza w odniesieniu do dobrostanu i bezpieczeństwa psychicznego funkcjonariuszy oraz pracowników Służby Więziennej. Panel kryminologiczny podejmował refleksję nad różnorodnymi aspektami przestępczości i zagrożeń społecznych. Wśród omawianych zagadnień znalazły się m.in.: ulica jako środowisko wychowawcze adolescentów, rola podnoszenia świadomości w procesie resocjalizacji skazanych, analiza możliwości i ograniczeń Systemu Dozoru Elektronicznego w Polsce, a także problematyka kryzysu samobójczego wśród dzieci i młodzieży – zagadnienie o szczególnym znaczeniu w kontekście profilaktyki i interwencji. Wreszcie panel trzeci, policyjno-kryminalistyczny, stworzył przestrzeń do analizy wyzwań, przed jakimi stoją współczesne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo. Uczestnicy dyskutowali o przestępczości narkotykowej w jej aktualnym wymiarze, wpływie postaw i narracji ageistycznych na przestępczość wobec osób starszych, znaczeniu negocjacji policyjnych w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych, roli dezinformacji jako narzędzia wykorzystywanego przez sprawców przestępstw, a także o działalności Zespołów Antykonfliktowych Policji (ZAK) jako nowoczesnej formie wspierania bezpieczeństwa społecznego.

Jednym z kluczowych założeń cyklu konferencyjnego „Criminology and Public Safety” jest włączenie studentów do debaty akademickiej, a także stworzenie dla nich pola do integracji i wymiany doświadczeń. Z tą myślą organizowane jest Międzyuczelniane Forum Studenckich Kół Naukowych, które jest integralnym punktem programu każdej z edycji cyklu konferencyjnego. Tegoroczna edycja forum przebiegała pod hasłem: „Popkulturowy obraz karania i resocjalizacji sprawców przestępstw”. Uczestnicy dyskutowali, w jaki sposób współczesna popkultura – filmy, seriale, literatura czy gry komputerowe – kreuje wizerunek sprawców przestępstw, a także jak wpływa na społeczne postrzeganie kar i działań resocjalizacyjnych. Podczas dyskusji podejmowano próbę odpowiedzi na pytanie: Czy tego typu przekazy utrwalały stereotypy, czy też mogą inspirować do głębszej refleksji nad rzeczywistością wymiaru sprawiedliwości? Analizowano również dominujące modele karania obecne w kulturze masowej i ich zgodność z rzeczywistością penitencjarną. W forum wzięli udział przedstawiciele następujących kół naukowych: Koło Naukowe Kryminalistyki i Wiktyologii (Uniwersytet Zielonogórski), Penitencjarne Koło Naukowe PRISON (Uniwersytet Zielonogórski), Studenckie Koło Naukowe Social Force (Uniwersytet Łódzki), Koło Naukowe Kryminalistyki i Kryminologii (WSZOP Katowice) oraz Studenckie Koło Naukowe Vis Probandi (Akademia Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile).

Międzyuczelniane Forum Studenckich Kół Naukowych nie tylko wniosło istotny wkład w interdyscyplinarność konferencji, ale również pozwoliło uczestnikom na budowanie relacji, rozwijanie pasji badawczych oraz zdobywanie doświadczeń w zakresie publicznych wystąpień i prowadzenia dyskusji naukowej. Warto również podkreślić, że w tym roku studenckie forum wzbogacił akcent międzynarodowy. Jednym z prelegentów był student z Czech, reprezentujący praską uczelnię AMBIS.

Na wzór poprzednich edycji konferencji, również w tym roku dla zainteresowanych uczestników przygotowano specjalistyczne warsztaty, zrealizowane we współpracy Katedry Kryminalistyki oraz Katedry Ratownictwa Medycznego. Zajęcia warsztatowe stanowiły istotne uzupełnienie części teoretycznej wydarzenia, pozwalając uczestnikom nie tylko na zdobycie wiedzy, ale również na aktywne doświadczenie wyzwań, jakie wiąże się z praktyką w obszarze bezpieczeństwa, ratownictwa i kryminalistyki. Warsztaty z zakresu pierwszej pomocy z wykorzystaniem technologii Virtual Reality przeniosły uczestników w realistyczne, immersyjne scenariusze działań ratunkowych, symulowane w nowoczesnej pracowni działań kryzysowych i pola walki.

W tej dynamicznej przestrzeni uczestnicy wcielali się w rolę pierwszego ratownika na miejscu zdarzenia, jeszcze przed przybyciem służb ratunkowych. Zmagając się z warunkami ograniczonej widoczności (dym, iskry, hałas), stresem i presją czasu, musieli podejmować szybkie i trafne decyzje, ratując życie poszkodowanych. To innowacyjne podejście pozwoliło na głębsze zrozumienie zarówno procedur ratowniczych, jak i psychologicznych aspektów pracy w sytuacjach kryzysowych. W ramach warsztatu dotyczącego technik audiowizualnych w kryminalistyce uczestnicy zapoznali się z nowoczesnym podejściem do wykorzystania obrazu w pracy dochodzeniowej. Szczególny nacisk położono na rolę materiałów wizualnych nie tylko jako formy dokumentacji dowodowej, lecz także jako przedmiotu samodzielnej analizy kryminalistycznej. Uczestnicy mieli okazję przekonać się, jak obraz cyfrowy, osadzony na styku teorii informacji, pedagogiki i technologii śledczej, może być narzędziem służącym zarówno wyjaśnianiu zdarzeń, jak i ich rekonstrukcji. Cenionym punktem programu był również warsztat poświęcony zastosowaniu dermatoskopii w praktyce kryminalistycznej. Dzięki aktywnej formule zajęć uczestnicy samodzielnie ujawniali ślady za pomocą metod adhezyjnych, co pozwoliło im zapoznać się z technikami ich identyfikacji oraz znaczeniem w procesie wykrywczym. Praktyczne ćwiczenia z użyciem specjalistycznego sprzętu unaocznily, jak zaawansowane i precyzyjne mogą być działania prowadzone w ramach śledztwa. Warsztaty te nie tylko poszerzyły wiedzę uczestników, ale także umożliwiły im bezpośredni kontakt z nowoczesnymi technologiami, stosowanymi na co dzień przez profesjonalistów w dziedzinie kryminalistyki i ratownictwa.

Podsumowując, głównym założeniem cyklu konferencyjnego „Criminology and Public Safety” jest szeroko zakrojona wymiana myśli i doświadczeń w obszarze kryminologii i kryminalistyki, zarówno na poziomie lokalnym, krajowym, jak i międzynarodowym. Poszczególne konferencje realizowane w ramach cyklu tworzą przestrzeń do identyfikowania nowych kierunków badań, integrowania środowiska naukowego obejmującego ekspertów, praktyków, badaczy i studentów oraz prowadzenia merytorycznej debaty nad aktualnymi wyzwaniami związanymi z teorią i praktyką bezpieczeństwa publicznego. Dzięki różnorodności form tj. sesjom plenarnym, panelom tematycznym i warsztatom praktycznym, udaje się nie tylko realizować te cele, ale również wzmocnić współpracę międzypokoleniową i międzyśrodowiskową. Wzbogaca to dyskurs akademicki i służy jego implementacji do praktyki społecznej.

Bibliografia

Literatura

- Kossowska A., *Czy kryminologia jest potrzebna?*, [w:] W. Klaus, D. Woźniakowska-Fajst, P. Wiktorska, K. Buczkowski (red.), *Po co nam kryminologia? Księga jubileuszowa profesor Ireny Rzeplińskiej*, Wydawnictwo INP PAN, Warszawa 2019, s. 15–22.
- Wzorek D., Woźniakowska D., *Czym jest kryminologia?*, [w:] P. Chomczyński, P. Frąckowiak, D. Woźniakowska (red.), *Kryminologia. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2024, s. 3–15.

Netografia

- Frąckowiak P., *Nota informacyjna cyklu konferencyjnego Criminology and Public Safety*, [https:// cps.ans.pila.pl/](https://cps.ans.pila.pl/) [dostęp 5.07.2025].